

Socialdepartementet

Svar på remiss av delbetänkande Stärkt pandemiberedskap (SOU 2025:48)

Er beteckning: S2025/00922

Länsstyrelsen i Kalmar län (länsstyrelsen) överlämnar härmed sitt yttrande över delbetänkande Stärkt pandemiberedskap (SOU 2025:48).

Synpunkter

Länsstyrelsen i Kalmar län tycker att utredaren i stort lämnat ett bra betänkande i syfte att stärka beredskapen inför kommande pandemier.

Nedan följer länsstyrelsens synpunkter:

- För att uppnå en högre pandemiberedskap är det viktigt med en mer långsiktig finansiering av exempelvis regionernas beredskap.
- Länsstyrelsen delar utredningens synsätt om att reglering inte är något självändamål och att en humanistisk människosyn ska prägla tillämpningen av lagen, där principerna om alla människors lika värde samt den enskilda människans värdighet och självbestämmanderätt är viktiga. Förmågan att förhindra smittspridning bör bygga på individens egna ansvar och att frivilligt följa lagar och rekommendationer.
- Det är positivt att barnperspektivet speciellt lyfts in i lagstiftningen. Länsstyrelsen föreslår att en barnkonsekvensanalys bör göras av en myndighet som utfärdar restriktioner.

- Inställningen att myndigheter under ett ansträngt läge fattar självständiga beslut baserat på befintliga uppdrag och ansvarsområden är bra. Det vill säga att det är bra att den vedertagna modellen för myndighet och förvaltning består även under kriser som en pandemi.
- Länsstyrelsen delar utredarens förslag om stärkt nationell dataförsörjning för övervakning och forskning vid pandemier. Data för att skapa regional lägesbild, analys och förslag på åtgärder är viktigt. Utan tillförlitliga data riskerar beslut att bygga på felaktiga grunder och urholka myndigheters förtroende.
- Vad det gäller riskhantering i verksamheter och vid sammankomster och tillställningar i kapitel 4 så ser Länsstyrelsen positivt på att riskbedömning görs av den som är ansvarig och att det finns krav på dokumentation. Vår bedömning är dock att många ansvariga helt saknar erfarenhet av att göra formella riskbedömningar och saknar erfarenhet av att dokumentera en sådan. Vi tror därför att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer inte bara kan utan ska meddela förtydligande föreskrifter.
- Förslagen om regionernas utökade ansvar för beredskapshållning av standardiserat provtagningsmaterial för testning är bra.
- Länsstyrelsen står bakom vidareutveckling av området tillsyn. Länsstyrelserna utsågs till tillsynsmyndighet över den tillfälliga covid-19-lagen och Länsstyrelsen i Dalarnas län fick i uppdrag att samordna arbetet. Länsstyrelsen i Kalmar län ställer sig positiva att Länsstyrelsen i Dalarna får ett fortsatt uppdrag och finansiering för att säkerställa metod och system för tillsyn som övriga länsstyrelser kan aktivera vid behov.
- De lokala allmänna råden som tillkom under senare delen av senaste pandemin var förvisso på ett teoretiskt plan en bra åtgärd, men länsstyrelsen ställer sig tveksam till att råden gav någon större effekt. Arbetet med att utforma, tolka och kommunicera dessa var resurskrävande.

- Länsstyrelsen fick under senaste pandemin en roll att tillstyrka eller avstyrka kommunernas begäran om besöksförbud på särskilda boenden inför ett beslut av Folkhälsomyndigheten. Vi noterar dock att detta arbetssätt inte finns med i delbetänkandet och om arbetssättet ska kvarstå så bör detta förtydligas. Länsstyrelsen i Kalmar län anser att det finns ett värde i att säkerställa samråd och att länsstyrelserna kan utgöra stöd i det arbetet utan att fokusera på tillstyrkandet eller avstyrkande.
- Det hade varit önskvärt med en tydlig skrivning om prioriteringar av testning och vaccinering. Om detta endast sker utifrån Hälso- och sjukvårdslagen eller om det kan finnas andra kriterier så som prioritering av samhällsviktig verksamhet. Dessa kriterier måste i så fall beskrivas.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Allan Widman med Johan Hammargren som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.